

عنوان: بررسی میزان آگاهی مادران در خصوص علائم خطر دوران بارداری طی سالهای 87-88
 نام نویسندگان: نفیسه آهنی (کارشناس مامایی) - نسیم روح پرورزاده (کارشناس مامایی) مرکز بهداشت شماره 2 اصفهان -
 دکتر علی پارسا (معاونت بهداشتی)

مقدمه و اهداف: انگیزه اصلی وهدف نهایی تمامی تلاشها و تحولات جوامع بشری ارتقاء و تامين سلامت انسان است. توسعه ملی و ارتقاء سطح زندگی بدون توجه به کیفیت و کمیت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی امکان پذیر نخواهد بود. در این میان مادران و نوزادان به عنوان دو گروه آسیب پذیر جامعه مستلزم توجه بیشتری می باشند. بطور کلی جلوگیری از مرگ و میر مادران و نوزادان یکی از ارکان عدالت اجتماعی به شمار میرود مرگ هر زن به دلیل عوارض بارداری و زایمان برای او و خانواده اش به منزله ظلم اجتماعی است چنین مرگی ریشه در ناتوانی و دسترسی نا برابر به شغل و منابع مالی و آموزش، مراقبت های اولیه بهداشتی و سایر منابع دارد عوامل فوق زمینه را برای ضعف بهداشت و سلامت مادران حتی قبل از وقوع حاملگی و زایمان آماده می کند و می تواند وضعیت را در زمان بارداری و زایمان وخیم تر کند. بنابراین در این راه زنان باید قدرتمند و توانمند شوند، حق و حقوق خود را بدانند و دولت این حقوق را تضمین کند (حق و حقوق زنان می باید کیفیت مناسب خدمات بهداشتی در طول دوران بارداری، حین زایمان و پس از آن را نیز شامل شود) با توجه به مطالب پیشگفت در این مطالعه بر آن شدیم از طریق مصاحبه با مادران باردار اطلاعات آن ها را در خصوص علائم خطر بارداری طی 4 دوره پایش 6 ماهه بررسی نماییم.

مواد و روش ها:

این یک مطالعه توصیفی است که داده های آن از طریق بررسی نتایج پایش **impact** در طی شش ماه (از نیمه دوم سال 87 تا نیمه اول سال 88) استخراج شده است. جمعیت مورد مطالعه از بین مادران زایمان کرده تحت پوشش واحد های بهداشتی درمانی شهری انتخاب شده اند. بدین منظور در هر واحد بهداشتی کارشناسان آموزش دیده در ابتدا از بین مادران زایمان کرده تعداد 6 مادر بطور تصادفی انتخاب کرده و از طریق مصاحبه؛ میزان آگاهی مادران را در مورد علائم خطر بارداری مورد سنجش قرار دادند. لازم به ذکر است که ذکر حداقل دو مورد از علائم شامل: تشنج، اختلال هوشیاری، شوک، خونریزی، لکه بینی، درد شکم، فشارخون بالا، آبریزش، تب جهت مثبت بودن آگاهی مادر کفایت می کرد. داده های بدست آمده در نرم افزار پایش وارد شده و با استفاده از آزمون های آماری نتایج مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج: مقایسه آمار و نتایج نشان می دهد که در پایش سال 87 (نیمه دوم) به میزان 89/7٪ از مادران از علائم خطر آگاهی داشتند و 10/3٪ از علائم خطر اطلاعی نداشتند. در پایش سال 88 (نیمه اول) میزان مادران آگاه از علائم خطر دوران بارداری 81/6٪ و مادرانی که از علائم خطر آگاه نبودند 18/3٪ ارزیابی شدند.

بحث و نتیجه گیری:

یافته ها حاکی از افت میزان آگاهی و اطلاعات مادران در طول شش ماه می باشد. به نظر می رسد ارتقاء کیفی برنامه های بهداشتی مستلزم نظارت دقیق تر بویژه در بحث ارائه آموزش های بهداشتی می باشد. به تجربه ثابت شده چنانچه ارائه خدمات بهداشتی، درمانی به اندازه کافی بوسیله آموزش بهداشت پشتیبانی نشود سودمند نخواهد بود. لازم است کلیه مدیران مراکز با طراحی و اجرای مداخلاتی نظیر بهره گیری از رابطین بهداشتی، نصب تراکت، در اختیار قرار دادن رسانه های آموزشی نظیر پمفات و جزوه و توجه به کمیت و کیفیت کلاس های آموزش گروهی در زمینه ارتقاء آگاهی مراجعین بویژه مادران تلاش های بیشتری نمایند.

کلمات کلیدی: علائم خطر بارداری - آگاهی مادران - IMPAC